

Beslisnotitie

Aan: Stuurgroep WaardeVOL Brummen

Van: Partneroverleg WaardeVOL Brummen

Datum: 19 april 2023

Hoofdoelstelling van WaardeVOL Brummen is het realiseren van de wettelijk verplichte opgaven uit het N2000 Beheerplan en de GNN. Andere doestellingen, zoals klimaatadaptatie en recreatieve voorzieningen zijn hierbij volgend en zijn te definiëren als meekoppelkansen. Daarom wordt voorgesteld:

1. De bestaande GebiedsSOK aan te passen op basis van de aard van de opgaven en dit in balans te brengen met de (wettelijke) legitimatie en verantwoordelijkheid van de partners. In dat kader past het dat de provincie Gelderland de regie en het projectmanagement overneemt van Waterschap Vallei en Veluwe. De samenwerking tussen de vier partners wordt daarbij voortgezet;
2. De totale opgave te verdelen in vier afzonderlijk deelprojecten en hiertoe vier afzonderlijke projectopdrachten te formuleren;
3. Instemmen met het uitwerken van een voorstel voor het herijken van het schetsontwerp.

Inleiding

WaardeVOL Brummen is een integraal- en gebiedsgericht antiverdrogingsproject. De partners provincie Gelderland, gemeente Brummen, Waterschap Vallei en Veluwe en Natuurmonumenten werken samen aan het behoud en herstel van Natura 2000-gebieden (met name het uitvoeren van N2000 beheerplan en GNN). In het schetsontwerp zijn ook klimaatadaptatie (water als maatregel voor behoud en herstel van N2000), natuurinclusieve landbouw, landschap en recreatie benoemd. De samenwerkingsovereenkomsten zijn vastgelegd in diverse samenwerkingsovereenkomsten (SOK).

Op 20 oktober 2022 is in de stuurgroep besproken dat de doorlooptijd langer en kosten van het project WaardeVOL Brummen hoger zouden worden dan oorspronkelijk ingeschat. Aan het partneroverleg was de opdracht gegeven het project zodanig uit te werken dat het weer in control zou zijn. Op 1 februari 2023 was een stuurgroep gepland om de uitkomsten te bespreken. In de stuurgroep werd een uitspraak gevraagd over de dekking van de meerkosten, doorlooptijd en afspraken over de governance. De stuurgroep kon helaas niet doorgaan. Wel is al duidelijk dat de provincie geen middelen toe kan zeggen voor de periode na 2025.

Inmiddels heeft de projectleider zijn taken neergelegd en hebben twee bijeenkomsten van de regiegroep plaatsgevonden. Het niet doorgaan van de stuurgroep en het vertrek van de projectleider hebben mede gezorgd voor verdere vertraging. De geplande gunning aan een ingenieursbureau voor uitwerking van het voorontwerp en definitief ontwerp is nu niet meer haalbaar. Als gevolg daarvan is ook het opstellen van de MER vertraagd.

Inhoud notitie

Deze ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat de partnergroep nog nader gekeken heeft naar de mogelijkheden voor het vervolg van het project met als uitkomst het bovenbeschreven voorstel. Hierna treft u daarop een toelichting aan.

De notitie die geagendeerd was voor de stuurgroep van 1 februari, met het voorstel voor de dekking van de kosten, planning en rol van de stuurgroep is als bijlage bijgevoegd. Gezien de ontwikkelingen is besluitvorming daarover pas opportuun als de afspraken over de regie en het projectmanagement duidelijker zijn. Het maken van afspraken over de planning en kosten is een vervolg daarop.

Toelichting voorstel

Ad 1

In de regiegroep is het schetsontwerp ter discussie gesteld. Daarom hebben wij als partnergroep het schetsontwerp tegen het licht gehouden. We hebben geconstateerd dat het schetsontwerp op onderdelen niet scherp genoeg is voor een volwaardige projectopdracht voor WaardeVOL Brummen. Ook hebben wij geconstateerd dat het voor inwoners niet voldoende duidelijk is wat de doelen zijn van het project WaardeVOL Brummen. Het schetsontwerp straalt een beeld uit van vrijwilligheid dat niet aansluit bij de wettelijke verplichtingen die eraan ten grondslag liggen.

Gezien voorgaande hebben we als partnergroep hierbij de volgende beelden over de oorzaak van de vertragingen en kostenoverschrijdingen van het project:

- Het is voor de inwoners niet duidelijk wat de concrete te realiseren doelen zijn van het project WaardeVOL Brummen;
- De wettelijke basis van het project wordt ingegeven voor het realiseren van de maatregelen uit het N2000 beheerplan en GNN. De maatregelen hiervoor dragen ook bij aan de inrichting van een robuust watersysteem;
- Het schetsontwerp ademt de sfeer van gezamenlijkheid en gelijkwaardigheid van belangen. Dit sluit onvoldoende aan bij het wettelijke dwingende karakter van de maatregelen uit het beheerplan;
- Er was onvoldoende capaciteit en continuïteit in de projectorganisatie. De scope van het project is de afgelopen jaren uitgebreid, zonder dat de projectorganisatie hierop is aangepast;
- Corona heeft een vertragende rol gespeeld in het gebiedsproces;
- Het project is mede door de bovenstaande punten complexer dan vooraf ingeschat en heeft mogelijk meer het karakter van een proces dan van een project.

Door het vertrek van de huidige projectleider, moet er gezocht worden naar een vervangende projectleider. Gelet op de wettelijke taken van de provincie voor het realiseren van de N2000 beheerplandoelen ligt het voor de hand hier ook het projectmanagent te beleggen. Omdat ook het Waterschap, Natuurmonumenten en de gemeente taken, rollen en belangen hebben, is betrokkenheid van deze organisaties essentieel.

Ad 2

In de huidige projectopzet, worden 4 deelgebieden onderscheiden die in samenhang worden uitgevoerd: Haarsloot, Leusveld (ten noorden van de Rhienderensestraat), Rhienderense beek en Oekense beek. Deze gebieden kennen een verschillend stadium van uitvoering en van complexiteit. De gebieden kennen weliswaar een onderlinge samenhang, voor wat betreft ecologie en hydrologische situatie, maar de werkzaamheden kunnen per gebied zelfstandig worden uitgevoerd. Het is te overwegen de uitvoering per gebied in een apart project ter hand te nemen en de uitvoering van de 4 projecten na elkaar uit te voeren. Gelijktijdig uitvoeren is beperkt mogelijk vanwege ecologische effecten, verkeersdrukke en beschikbare capaciteit. Onder voorbehoud van verdere uitwerking is dan op hoofdlijnen de volgende planning mogelijk:

2023-2024:   uitwerken VO en DO

2024:   MER

2025:   Leusveld*

2026:   Haarsloot**

2027   Rhienderense beek

2028   Oekense beek

*Indien de MER voor Q2 2024 is afgerond kan leusveld Q3 2024 uitgevoerd worden.

** Mogelijk kunnen deze projecten gelijktijdig in 2025 uitgevoerd worden. In dat geval schuift de planning 1 jaar naar voren.

Ad 3

De inwoners uit de regiegroep hebben hun zorgen geuit over o.a. de voortgang van het project, de bemensing en de transparantie van het proces. Ook hebben zij aangegeven dat de doelstellingen in het Schetsontwerp niet duidelijk zijn geformuleerd. In het Schetsontwerp is als uitgangspunt t.a.v. vrijwilligheid aangegeven dat:

- Grondverwerving en functieverandering op basis van vrijwilligheid gaat.
- Uitvoering van maatregelen in Natura 2000- gebieden effect kan hebben buiten de begrenzing van de Natura 2000. In die gevallen wordt gezocht naar een passende oplossing om ongewenste effecten te voorkomen of te verminderen. Daar waar geen gezamenlijke oplossing gevonden wordt, kan dit leiden tot onvrijwillige vernatting.

Gezien het verplichtend karakter van het beheerplan kan onvrijwilligheid niet bij voorbaat worden uitgesloten, hoewel draagvlak altijd het streven is. Een andere essentiële verwachting bij de inwoners is dat binnen 300 m van woningen geen vernatting plaatsvindt om muggenoverlast te voorkomen. Dit is al eerder ter sprake geweest. De inwoners die zitting hebben in de regiegroep, zien dat als een afspraak. Het is onmogelijk om dit uitgangspunt te hanteren omdat in een groot deel van in het gebied sprake is van minder dan 300 m afstand tot woningen. Verder heeft het Schetsontwerp ook betrekking op recreatie en landschap en op natuurinclusieve landbouw. De wandelpaden zijn daar waar wenselijk afgerond door de gemeente of kunnen naderhand worden aangelegd.

Het Schetsontwerp is opgesteld in 2018. Inmiddels is er veel in beweging. De provincie rondt in mei natuurdoelanalyses (NDA's) af, die verwerkt worden in gebiedsplannen die uiterlijk 1 juli door de provincie moeten worden vastgesteld. De NDA's geven aan of de vastgestelde maatregelen die genomen worden voor natuurherstel genoeg zijn én of de daling van stikstofdepositie voldoende is om verslechtering tegen te gaan. Het Natura 2000 beheerplan is de basis voor de NDA Brummen, maar de NDA kan daarop aanvullende maatregelen bevatten voor het gebied WaardeVOL Brummen. Een herijking van het Schetsontwerp of een nieuw proces/projectplan is gezien alle ontwikkelingen en de stand van zaken van WaardeVOL Brummen nodig, met o.a. aangescherpte delen en realistische afspraken over vrijwilligheid.

Communicatie

De regiegroep heeft gevraagd op korte termijn het gebied te informeren, bijvoorbeeld door een nieuwsbrief. De strekking van het besluit van de stuurgroep wordt opgenomen in de nieuwsbrief.